

Sygnatura akt III U 172/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 09 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Jadwiga Świącicka**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Elwira Świecka

po rozpoznaniu w dniu 09 kwietnia 2014 r. w Koninie

sprawy W. W. (1)

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o wcześniejszą emeryturę

na skutek odwołania W. W. (1)

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 3 lutego 2014r. znak: (...)

I. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy W. W. (1) prawo do emerytury w obniżonym wieku, poczynając od miesiąca w którym został złożony wniosek o to świadczenie tj. od 1 stycznia 2014r.

II. Stwierdza odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie istnienia okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

III U 172/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. decyzją z dnia 3 lutego 2014r. znak:(...) odmówił W. W. (1) prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach podnosząc w uzasadnieniu, że odwołujący na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentował 25 okresów składkowych i nieskładkowych wobec wymaganych 25 lat w tym 14 lat, 8 miesięcy i 24 dni okresów pracy w warunkach szczególnych wobec wymaganych 15 lat.

Organ rentowy zaliczył do pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od 12 marca 1984r. do 16 marca 1997r., od 20 marca 1997r. do 5 kwietnia 1998r., od 8 kwietnia 1998r. do 14 kwietnia 1998r., od 1 maja 1998r. do 10 maja 1998r. i od 17 maja 1998r. do 31 grudnia 1998r. (z wyłączeniem okresów zasiłku chorobowego w rozmiarze 28 dni).

Odwołanie od powyższej decyzji złożył W. W. (1) wskazując, że nie zgadza się z treścią decyzji, albowiem wykonywał pracę w warunkach szczególnych nie tylko w (...) w K., ale również w SKR w K. gdzie od sierpnia 1979r. wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego „(...)”, co potwierdzają angaże z archiwum.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Zdaniem ZUS, z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy za okres zatrudnienia w SKR w K. nie wynika, że wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych, a zeznania świadków nie mogą stanowić dowodu w postępowaniu przed organem rentowym na okoliczność wykonywania pracy w warunkach szczególnych. W pierwszej kolejności uwzględniane są dokumenty z przebiegu zatrudnienia tj. świadectwa pracy, umowy o pracę, angaże, legitymacje ubezpieczeniowe. Dopiero, gdy dokumentacja jest niepełna lub zawiera rozbieżności dopuszczalne jest posiłkowanie się zeznaniami świadków.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

W. W. (1) ur. się (...)

W dniu 10 lutego 2012r. złożył wniosek o przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego. Do tego wniosku załączył m.in.: świadectwo pracy wystawione przez Przedsiębiorstwo (...) w K. w likwidacji w dniu 30.06.2011r. potwierdzające zatrudnienie wnioskodawcy od 12 marca 1984r. do 30 czerwca 2011r. na stanowisku kierowcy-konduktora i kierowcy samochodu ciężarowego; w pkt. 8 wskazano, że ten okres pracy z wyłączeniem okresów zasiłku chorobowego stanowi pracę wykonywaną w warunkach szczególnych wymienioną w Wykazie A Dział VIII poz. 2 do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. również wymienioną w Zarządzeniu resortowym nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983r. Dział 8 poz. 2 pkt. 1 i 5 na stanowisku kierowcy autobusu w transporcie publicznym i kierowcy samochodu ciężarowego

Decyzją z dnia 24 lutego 2012r. pozwany przyznał wnioskodawcy prawo do świadczenia przedemerytalnego.

Do wniosku o ustalenie kapitału początkowego wnioskodawca dołączył nadto świadectwo pracy wystawione w dniu 9 marca 1984r. przez Spółdzielnię Kółek Rolniczych w K. potwierdzające zatrudnienie wnioskodawcy od 9 lipca 1974r. do 11 marca 1984r. na stanowiskach: stażysta, specjalisty ds. tuczu, kierowcy i Kierownika (...) w D..

W dniu 15 stycznia 2014r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury, podając że nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

Do wniosku odwołujący dołączył m.in. angaże za okres zatrudnienia w SKR w K.: z dnia 21 października 1980r. wskazujący na zatrudnienie na stanowisko kierowcy „Z.-a”, z dnia 12 czerwca 1981r. również potwierdzające zatrudnienie na stanowisku kierowcy (...) -a, i z dnia 12 czerwca 1982r. wskazujący na zatrudnienie na stanowisku traktorzysty w (...) w D..

Organ rentowy po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ustalił, że odwołujący legitymuje się okresem składkowych i nieskładkowych

w wymiarze 25 lat, w tym okresem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 14 lat, 8 miesięcy i 2 dni, odliczając 28 dni okresu zasiłku chorobowego. Nie uwzględnił jako pracy w warunkach szczególnych żadnego okresu pracy wnioskodawcy w SKR w K., pomijając treść ww. angaży.

Wobec powyższego i z uwagi na brak 15 – letniego okresu pracy

w warunkach szczególnych Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaskarżoną decyzją z dnia 20 listopada 2013 roku odmówił W. W. (1) prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

W postępowaniu przed Sądem wnioskodawca dodatkowo przedłożył kserokopię pisma SKR w K. skierowanego w dniu 10.10.1980r. do Urzędu Gminy w K. Referatu Komunikacji, w którym poświadczono, że (...) „Obywatel W. W. (1) jest kierowcą samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony marki (...) od czerwca 1979r. do dnia dzisiejszego”. Przedłożył także swoją opinię pracowniczą wystawioną przez SKR w K. w dniu 7 lutego 1984r. w którym wymieniono, że zajmował on następujące stanowiska:

- od 9 lipca 1974r. do 14 czerwca 1974r. jako stażysty
- od 15 czerwca 1975r. do 27.04.1976r. jako kierowca;
- od 28.04.1976r. do 15 kwietnia 1978r. potwierdzono odbycie zasadniczej służby wojskowej;
- od 16.04.1978r. do 31.08. 1982r. na stanowisku kierowcy samochodowego,
- od 1 .09.1982r. na stanowisku kierownika (...) D..

Niewątpliwie wnioskodawca uzyskał uprawnienia do prowadzenia samochodu ciężarowego - prawo jazdy w dniu 11 lipca 1979r. Wcześniej jeździł Ż..

Powyższe okoliczności potwierdzili także przesłuchani świadkowie S. S. i B. Z. oraz przesłuchany w charakterze strony wnioskodawca. Wg tych zeznań wnioskodawca po uzyskaniu uprawnień na samochody ciężarowe, został zatrudniony w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego marki (...) o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Wykonywał prace w transporcie, przewożąc pasze między jednostkami SKR w terenie, jak również świadczył usługi na rzecz Fabryki (...) w K., która produkowała rusztowania i agregaty tynkarskie i transportował je po terenie całego kraju. Był to jedyny samochód ciężarowy na stanie SKR i został sprzedany w 1982r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS oraz na podstawie dokumentów zgromadzonych w toku postępowania, a także na podstawie zeznań odwołującego W. W. (1) oraz świadków: S. S. i B. Z. oraz wnioskodawcy (nagranie rozprawy z dnia 9 kwietnia 2014r.)

Zeznania świadków oraz wnioskodawcy Sąd uznał za wiarygodne, gdyż zeznania te są spójne, logiczne, konsekwentne, przekonujące, a nadto wzajemnie się uzupełniają. Świadkowie pracujący wspólnie z wnioskodawcą w SKR w K. potwierdzili charakter pracy wnioskodawcy, wskazując jednocześnie, że wszystkie prace wykonywane były przez W. W. (1) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W przedmiotowej sprawie przedmiotem sporu było ustalenie, czy wnioskodawcy W. W. (2) przysługuje prawo do emerytury,
a w szczególności ustalenie, czy legitymuje się on wymaganym okresem 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze z uwagi na pracę w SKR w K. od 9 lipca 1974r. do 11 marca 1984r.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 27 ustawy wymaga co najmniej 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego w przypadku mężczyzn.

Według art. 32 ust. 1 ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1, przy czym za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości

lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2 art. 32).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 tego przepisu (pracownikom) przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Tym dotychczasowym przepisem jest wspomniane Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43). Zgodnie z § 4 rozporządzenia pracownik wykonujący prace na stanowisku wymienionym w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, wynoszący 20 lat dla kobiet, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Według § 2 wspomnianego Rozporządzenia okresy pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze stwierdza zakład pracy, na podstawie

posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy, zaś okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w Rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

W przedmiotowej sprawie Sąd zobligowany do rozstrzygnięcia wskazanego wyżej przedmiotu sporu przeprowadził postępowanie dowodowe, zgodnie z regułami procedury cywilnej. Nie ulega bowiem wątpliwości, że ograniczenia dowodowe z wspomnianego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku nie dotyczą postępowania przed sądem (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku, II UNK 186/97, publ. OSNAP 1998/11/342; LEX nr 32696).

Bezspornym jest, że odwołujący W. W. (1) wiek emerytalny osiągnął w dniu (...) roku. Organ rentowy w toku postępowania wyjaśniającego ustalił, że okres zatrudniania odwołującego wynosi na dzień 1 stycznia 1999 roku łącznie 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych i uzupełniających w tym 14 lat, 8 miesięcy i 24 dni pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze, po odliczeniu okresu zasiłku chorobowego w rozmiarze 28 dni.

Wyłączenie okresu zasiłku chorobowego jest w ocenie Sądu nieuzasadnione.

W wyroku z dnia 23 kwietnia 2010 roku sygn. II UK 313/09, Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 roku określonego w art. 184 ustawy z 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004 roku stwierdzając, że „w przepisie tym ustawodawca utrwalił sytuację osób, które w dniu wejścia w życie ustawy wypełniły warunki stażu szczególnego i ogólnego i zadeklarował ich przyszłe prawo do emerytury w wieku wcześniejszym; przez wydanie tego przepisu nastąpił stan związania, tj. zobowiązania się przez Państwo do powstrzymania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Wobec tego przewidziana w ustawie ekspektatywa prawa do emerytury nie mogła wygasnąć na skutek nowej regulacji ustalania stażu zatrudnienia. Gwarancji przyszłego prawa do emerytury złożonej wobec osób, o których mowa w art. 184 ustawy, ustawodawca nie mógł już naruszyć przez ustalenie innego sposobu wyliczenia ich stażu ubezpieczenia”. Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13.07.2011r. sygn. akt I UK 12/11.

Doliczenie okresu zasiłku chorobowego nie uzupełni jednak brakującego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Decydujące znaczenie w tej kwestii ma ustalenie czy w okresie zatrudnienia w SKR w K. wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych wymienioną w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze choćby przez okres 2 miesięcy 8 dni.

Przeprowadzone postępowanie wykazało, że wnioskodawca w okresie **od 11 lipca 1979 do czerwca 1982r.** wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego „(...)” o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, są to obowiązki odpowiadające zakresowi prac wymienionych w wykazie A, dziale VIII, poz. 2 – Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze tj. „Prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów”.

Wskazane wyżej okresy pracy w szczególnych wynosi łącznie **2 lata 11 miesięcy i 20 dni**, a wraz z okresem uznanym przez organ rentowy 17 lat, 9 miesięcy i 20 dni, a więc okres pracy w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany – 15 lat.

Konkludując Sąd stwierdził, że odwołujący W. W. (1) spełnia wszystkie przesłanki do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury. Ukończył ona bowiem 60 lat w dniu (...), posiada wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie 25 lat oraz ponad 15 – letni okres pracy w warunkach szczególnych. Nadto nie jest członkiem OFE.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał W. W. (1) prawo do emerytury w obniżonym wieku poczynając od miesiąca, w którym został złożony wniosek, tj. od dnia 1 stycznia 2014r. (pkt. I wyroku)

W ocenie Sądu, pozwany od daty złożenia dokumentów przez wnioskodawcę, miał wszystkie potrzebne dane pozwalające na wydanie decyzji zgodnej z prawem, a po stronie wnioskodawcy nie występował obowiązek wykazania żadnych innych okoliczności uzasadniających jego wniosek. Pozwany odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury bazując jedynie na braku świadectwa pracy w warunkach szczególnych w SKR w K., mimo, że w zwykłym świadectwie pracy i trzech angażach załączonych do wniosku o emeryturę wykazano charakter zatrudnienia kierowcy (...) i traktorzysty. Określenie stanowiska pracy w tych angażach było jasne, konkretne i zachodziła łatwość zaliczenia pracy na tym stanowisku - w rozmiarze zaledwie 2,5 miesiąca, co także wynikało z angaży - do pracy wymienionej w Wykazie A Dział VIII poz. 2 stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. Wbrew stanowisku pozwanego, wnioskodawca odwołał się nie tylko do zeznań świadków, ale przedłożył czytelne angaże, które są uwzględniane w postępowaniu przed ZUS, co pozwany przyznał także w odpowiedzi na odwołanie.